

Financieel jaarverslag 2024

Financieel jaarverslag 2024

1. Algemeen

- 1. Bestuursverslag	2
- 2. Verslag raad van toezicht	7
- Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant	

1.2 Indeling jaarrekening:

- 3. Balans	8
- 4. Staat van baten en lasten	9
- 5. Grondslagen	10
- 6. Toelichting op de balans	15
- 7. Toelichting op de staat van baten en lasten	20
- 8. Overige gegevens	26

1. Bestuursverslag 2024 van Sovon Vogelonderzoek Nede

Inleiding

Het financieel jaarverslag omvat het bestuurs- en toezichtverslag en de jaarrekening. Het voorliggende bestuursverslag vloeit voort uit de eisen die gelden voor organisaties zonder winststreven die hun jaarcijfers willen rapporteren volgens RJK¹, hoofdstuk C1 'Kleine-organisaties-zonder- winststreven'. Het bestuursverslag vormt samen met de jaarrekening de verantwoording van de vereniging Sovon Vogelonderzoek Nederland over 2024.

Structuur

Statutaire naam:	Sovon Vogelonderzoek Nederland
Vestigingsplaats:	Nijmegen
Rechtsvorm:	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid
Kamer van Koophandel nr.:	40534547

Bestuur

Het bestuur van Sovon stelt met goedkeuring van de raad van toezicht het beleid op hoofdlijnen vast en toetst de resultaten van de uitgevoerde kernactiviteiten van de vereniging aan dit beleid. Als gevolg van een gewijzigde bestuursvorm wordt de organisatie per 1 februari 2024 geleid door de directeur-bestuurder, ofwel 'het bestuur'. Zij wordt daarbij ondersteund door het managementteam bestaande uit de drie afdelingshoofden. De directeur-bestuurder legt verantwoording af aan de raad van toezicht en de ledenraad over het gevoerde beleid en de resultaten van de kernactiviteiten. De beloning van de directeur-bestuurder is conform het salarismodel van Sovon.

Directeur-bestuurder

- Dianne Nijland

Raad van toezicht

Alle leden die tot eind januari 2024 het bestuur van de vereniging vormden, zijn op 1 februari toegetreden tot de raad van toezicht. De samenstelling van de raad van toezicht was in 2024 als volgt:

- Edwin Kok voorzitter (werkgeverscommissie)
- Mark Giesbers vicevoorzitter
- André Stougie lid (financiële commissie)
- Marthe Jongmans lid (financiële commissie)
- Tina Leguijt lid (werkgeverscommissie)
- Bart Nolet lid
- Leo Ballering lid, per juni 2024

Het lidmaatschap van zowel de ledenraad als de raad van toezicht is onbezoldigd.

Ledenraad

De ledenraad is een afvaardiging van de leden, gekozen vanuit de 20 door Sovon onderscheiden districten. Per district kunnen maximaal twee personen voor een periode van hooguit acht jaar zitting hebben. In juni 2024 traden Kees van de Krift (Brabant West), Dick Veenendaal (Groningen), Rienk de Vries (Wadden) en Ineke Wesseling (Veluwe) toe tot de ledenraad. Bea Koetsier en Hans Westerlaken startten beiden in oktober als ledenraadslid voor district Zuid-Holland Zuid. Gedurende het jaar traden Joop Kramer en Mary Mombarg terug wegens einde van hun tweede termijn.

De ledenraad kwam in 2024 driemaal met het bestuur en de raad van toezicht bijeen: regulier in juni en oktober om o.a. de jaarrekening 2023, de begroting 2025 en de voorbereiding van het door de vereniging

¹ Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen (RJ) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro en kleine rechtspersonen (RJK).

geambieerde nieuwe Vogelatlasproject te bespreken. Daarnaast kwam de ledenraad bijeen kort bijeen om elkaar te ontmoeten tijdens de Landelijke Dag. De ledenraadsleden Joop de Leeuw en Jan de Beer vormden samen met Leo Ballering van de raad van toezicht de jury voor de selectie van de Vrijwilliger van het Jaar en de Stimulansprijs.

De ledenraad bestond in 2024 uit de volgende leden:

René Alkema (Flevoland), Jan de Beer (Utrecht), Wim van Boekel (Wadden), Debby Doodeman (Grote Rivieren), Doortje van Dijk (NH Zuid), Hans Dijkstra (NH Noord), Fons van Haelst (Utrecht), Dini Helmers (Zeeland), Peet Hovenkamp (Twente), Bonny van der Hulst (NH Noord), Wynand Koekkoek (Twente), Bea Koetsier (Zuid-Holland Zuid), Joop Kramer (Drenthe), Kees van de Krift (Brabant West), Jeroen van Kruiningen (Zeeland), Joop de Leeuw (ZH Noord), Erik Macco (Limburg Zuid), Mary Mombarg (Achterhoek), Jacques van der Ploeg (Flevoland), Marco van Reenen (Veluwe), Laurie Rijdsdijk (Brabant West), Eelke Schoppers (Drenthe), Dick Veenendaal (Groningen), Hein Verkade (ZH Noord), Simon Vink (Grote Rivieren), Klaas Visser (Friesland), Rienk de Vries (Wadden), Ineke Wesseling (Veluwe), Marten Wesselius (Friesland), Hans Westerlaken (Zuid-Holland Zuid) en Miranda Zutt-van der Made (NH Noord).

Managementteam

- Directeur-bestuurder en de drie afdelingshoofden: Julia Stahl (afd. Onderzoek), Carolyn Vermanen (afd. Communicatie & Bedrijfsvoering), Rob Vogel (afd. Monitoring)

Personeel

- De personele bezetting bedroeg gemiddeld over het jaar 61,9 fte. Op 31 december 2024 waren 76 medewerkers bij de organisatie in dienst waarvan 4 op basis van een vrijwilligersovereenkomst.

Visie en missie

Visie

In de visie van Sovon spelen informatie en kennis over vogelpopulaties een essentiële rol in de besluitvorming over ruimtelijke plannen en activiteiten waarbij vogels en hun leefgebieden in het geding zijn. Dankzij de tellingen van onze vrijwillige vogelwaarnemers beschikt Sovon over deze informatie en kennis. Met het beschikbaar stellen hiervan aan de maatschappij levert Sovon een belangrijke bijdrage aan de kennisontwikkeling over vogels en aan (het draagvlak voor) zorgvuldige besluitvorming.

Missie

Sovon brengt van alle vogelsoorten in Nederland de ontwikkelingen in aantallen en verspreiding in hun leefgebieden in beeld met behulp van vrijwillige vogeltellers. Naar de achterliggende oorzaken van de geconstateerde ontwikkelingen doet Sovon aanvullend onderzoek. De resultaten dragen bij aan zorgvuldig natuurbeleid en -beheer, aan verdere kennisontwikkeling en aan bredere bekendheid van de dynamiek in vogelpopulaties bij het brede publiek.

Wijzigingen in (statutaire) doelstelling

In 2024 hebben zich geen wijzigingen in statutaire doelstelling voorgedaan.

Kernactiviteiten

Gedurende het jaar is de deelname aan en de kwaliteit van de verzamelde gegevens in de meetnetten op het huidige hoge niveau gebleven. De met de begeleidingscommissie voor de NEM-vogelmeetnetten afgesproken punten voor verdere verbetering zijn doorgevoerd, waaronder de verhoging van het aantal soorten waarvoor provinciale trends berekend worden en een kwaliteitsverbetering van de metingen in Natura 2000-gebieden, in overleg met Rijk, provincies en terreinbeherende organisaties.

De Sovonacademie biedt aan bestaande en nieuwe tellers gerichte cursusmodules. Aan de eerder ontwikkelde modules voor water- en wintervogels en diverse cursussen voor telmethodieken is in 2024 de module broedvogels toegevoegd. De Sovonacademie speelt een steeds belangrijker rol in de werving én binding van tellers aan de meetnetten. Dit werd bevestigd door een waarnemersenquête in het najaar van 2024, waaruit tevens bleek dat de diversiteit (met name in het aandeel vrouwelijke waarnemers) licht toeneemt.

De vraag naar beleidsinformatie over vogels groeide door. In 2024 heeft Sovon de gebieden in kaart gebracht waar bepaalde vogelsoorten geregeld gebruik van maken in concentraties van (inter)nationaal belang. Zo is bijgedragen aan de wetenschappelijke en beleidsmatige uitwerking van informatie die relevant is voor gebiedsbescherming. En daarmee aan de opgaven voor de gunstige staat van instandhouding voor de soorten

van de Vogelrichtlijn in Nederland. Daarnaast wil het ministerie van LNV de landelijke doelen vernieuwen voor habitattypen en soorten met doelen voor Natura 2000-gebieden. Op basis van een inschatting van het haalbare populatieherstel in 2023-2050 van vogelsoorten met een ongunstige staat van instandhouding heeft Sovon o.a. 'bouwstenen' met kerninformatie over vogelsoorten gepubliceerd.

2024 was ook het jaar van extra monitoringinzet in de Wadden. In het kader van het trilaterale monitoringsprogramma in de Waddenzee (TMAP) vindt zesjaarlijks een integrale monitoring plaats, bedoeld om actueel overzicht te bieden van de trends van kustbroedvogels in het internationale Waddengebied.

Halverwege het jaar ontving Sovon de ISO9001 hercertificering met een mooie positieve beoordeling over de kwaliteitsborging van het werk, een van de kernwaarden van de organisatie. Met een uitverkochte Landelijke Dag in Ede is het jaar succesvol afgesloten.

Voor een overzicht van de in 2024 uitgevoerde activiteiten wordt verwezen naar het jaarverslag van de vereniging.

Bestuurlijke voornemens en besluiten

In januari 2024 zijn de statuten van de vereniging geactualiseerd conform het nieuwe besturingsmodel. Per 1 februari 2024 trad Dianne Nijland aan als directeur-bestuurder. Het financieel resultaat over 2024 bleek hoger dan begroot dankzij een aanzienlijke variatie in kennisvragen. De continuïteitsreserve kon daardoor - ondanks de stijging van het aantal personeelsleden - op het niveau van 50% van de personeelslasten inclusief sociale lasten worden gehandhaafd, conform het besluit van het voormalige bestuur uit 2018 dat in 2021 is herbevestigd. In 2025 wordt een nieuwe meerjarenvisie ontwikkeld voor de periode 2026-2029.

Begroting 2025

De onderstaande begroting voor 2025 is goedgekeurd door de ledenraad op 24 oktober 2024. De driemaandelijke financiële rapportages vormden een belangrijke basis voor het opstellen van de begroting.

Begroting 2025		
Baten	subtotaal	totaal
Baten als tegenprestatie voor diensten		€ 7.306.728
Overige baten	€ 277.190	
		€ 277.190
Som der baten		€ 7.583.918
Lasten		
Projectkosten partners derden	€ 548.700	
Projectkosten overige hulpmiddelen en materialen	€ 287.630	
Verkoopkosten	€ 10.000	
Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	€ 5.593.495	
Afschrijvingen	€ 44.225	
Verenigingskosten (materiaal, diensten)	€ 197.650	
Overige bedrijfskosten	€ 899.105	
Som der lasten		€ 7.580.805
Saldo van baten en lasten		€ 3.113

Financieel beleid

In financieel opzicht was 2024 een goed jaar voor Sovon. De omzet was hoger dan begroot door een breder palet aan kennisvragen dan voorzien en door extra monitoringinzet in het Waddengebied. Het financieel resultaat kwam daardoor hoger uit dan begroot. De continuïteitsreserve van de vereniging kon worden versterkt conform het langjarige beleid van het toenmalig bestuur en voor resterende deel van het financiële resultaat is een bestemming gevonden binnen "kennisontwikkeling en technieken". Een deel van bestemmingsreserves is conform de afspraken met bestuur en ledenraad besteed, de besteding van het resterende deel schuift door naar 2025 en latere jaren.

Bestemmingsreserves

Continuïteitsreserve

De gewenste grootte van de continuïteitsreserve komt overeen met 50% van de personeelskosten in het jaar waarover de jaarrekening is vastgesteld. Die kosten bedroegen in 2024 € 5.275.671 waarmee de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve uitkomt op € 2.637.835. Uit het resultaat is €235.010 aan de continuïteitsreserve toegevoegd.

Overige Bestemmingsreserves

In het boekjaar kende Sovon vijf bestemmingsreserves: kennisontwikkeling techniek, Vogelatlas, publiceren kennis, activiteiten achterban en het Rob Goldbach publicatiefonds. Dit zijn investeringen in de inhoudelijke doelen van de vereniging. In 2024 is voor 'kennisontwikkeling techniek' vooral geïnvesteerd in drone-technieken en de doorontwikkeling van ruimtelijke modellering. Een deel van de bestemmingsreserve Vogelatlas is benut voor het verrichten van een voorstudie voor de realisatie van een nieuw Vogelatlasproject, overeenkomstig de doelen in de vigerende meerjarenvisie. Het volledige bedrag voor kennispublicatie is besteed aan de publicatie van historische trends. Investeringen in het thema achterban betroffen o.a. de verbetering van de invoer in Avimap en de ontwikkeling van audiomonitoring. Het Rob Goldbach publicatiefonds is in 2024 benut voor vier publicaties. Conform het besluit van de ledenraad d.d. 24 oktober 2024 is een herverdeling van de bestemmingsreserves uitgevoerd: vanuit de bestemmingsreserve achterban zijn respectievelijk €50.000 en €55.000 toegevoegd aan de reserves 'kennisontwikkeling technieken' en 'vogelatlas'. Na de noodzakelijke aanvulling van de continuïteitsreserve, resteerde er nog €44.653. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'kennisontwikkeling technieken', conform het besluit van de ledenraad d.d. 24 oktober 2024.

Liquide middelen

In verband met risicospreiding zijn de liquide middelen verdeeld over meerdere banken (Rabobank, ING, ASN en Triodos). Het betalingsverkeer naar de achterban loopt via de Triodosbank, de spaargelden zijn ondergebracht bij Rabobank, ING en ASN.

Risicomanagement

Ook in 2024 groeide de vraag naar vogelkennis door in breedte en omvang. Vanuit het Rijk, provincies en toegepaste kennisinstellingen is veel kennis nodig om vragen te beantwoorden die in het verlengde liggen van de verplichtingen van de Europese Vogelrichtlijn, de energie- en landbouwtransities en de gevolgen van dierziekten waaronder vogelgriep op vogelpopulaties.

Er was daarom zowel extra vakinhoudelijke als ondersteunende capaciteit (projectadministratie) nodig. Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt is het een uitdaging om ervaren specialistische vogelkennis aan te trekken. Daarom wordt extra geïnvesteerd in interne opleiding en doorontwikkeling van medewerkers. Sovon is de laatste jaren uitgegroeid tot hét kenniscentrum op het vlak van vogelpopulaties. Dat betekent ook dat gebruikers van vogelinformatie én de maatschappij kritisch kijken naar de kwaliteit en consistentie van door Sovon publiekelijk ontsloten resultaten van vogelmonitoring en vogelonderzoek. Kwaliteit en consistentie worden onder andere geborgd door de samenwerking met het CBS (natuurstatistiek), de ISO 9001 certificering, de wetenschappelijke begeleidingscommissie en het volgen van de code wetenschappelijke integriteit. Kwaliteitsborging en strategische personeelsontwikkeling zijn belangrijke aandachtspunten in de komende jaren.

De organisatie is in hoge mate afhankelijk van continu toegankelijke en goed beveiligde datainfrastructuur. In de huidige geopolitieke context is het belang van dataveiligheid verder toegenomen. In 2024 is een cybersecurity-check uitgevoerd die met goed gevolg is afgerond. Als bouwsteen voor de nieuwe meerjarenvisie wordt verder invulling gegeven aan de IT- en datainfrastructuurstrategie teneinde die toekomstvast te houden.

Sovon voert veel werkzaamheden uit in het kader van de Europeesrechtelijke verplichtingen die zich met o.a. de inwerkingtreding van de Natuurherstelverordening verder verbreden. De vraag naar kennis ten behoeve van het natuurbeleid en (Europese) rapportageverplichtingen zal daarom naar verwachting op peil blijven.

Na balansdatum heeft Sovon een voorlopig standpunt van de Belastingdienst ontvangen dat stelt dat de organisatie btw verschuldigd is over de in 2024 uitgevoerde activiteiten in het kader van een meerjarige subsidie (2024-2029). Het definitieve standpunt van de Belastingdienst wordt naar verwachting pas in de loop van 2025 bekend. Daarbij wordt de nog op te stellen reactie van Sovon op het voorlopig standpunt betrokken.

Omdat de financiële positie van Sovon al enige jaren goed is kan de toekomst met vertrouwen tegemoet worden gezien.

Dianne Nijland
Directeur-bestuurder

Nijmegen, mei 2025

2. Verslag Raad van Toezicht 2024 van Sovon Vogelonderzoek Nederland

2024 was het jaar waarin Sovon Vogelonderzoek Nederland overging van een bestuur naar een raad van toezicht. Dit is dan ook het eerste jaarverslag van de Raad van Toezicht. Het bestuursmodel met een raad van toezicht sluit nu goed aan bij de werkelijkheid. Het proces van de overgang is zorgvuldig opgepakt en is in goed overleg gegaan met directie & MT, OR en Ledenraad.

In 2024 bestond de raad van toezicht uit Edwin Kok (vz), André Stougie, Tina Leguijt, Bart Nolet, Mark Giesbers, Marthe Jongmans en Leo Ballering (vanaf medio 2024). Hun functies en nevenfuncties worden vermeld op de website van Sovon.

De voltallige raad heeft zes keer vergaderd en is driemaal bijeengekomen met de Ledenraad. De raad van toezicht heeft een werkgeverscommissie, die eenmaal bij elkaar is gekomen om het functioneren van de directeur-bestuurder te bespreken (januari 2025). De financiële commissie van de raad van toezicht heeft driemaal vergaderd. De raad van toezicht heeft ook gesproken met de ondernemingsraad en deelgenomen aan de vergaderingen van de wetenschappelijke begeleidingscommissie (Bart). Daarnaast heeft de raad van toezicht samen met de ledenraad meebeslist over de Vrijwilliger van het jaar en de Stimulansprijs voor 2024. Tijdens de diverse bijeenkomsten zijn alle besluiten genomen die de raad van toezicht vanuit haar rol moet nemen, zoals het goedkeuren van de jaarrekening 2023, jaarplan en begroting van 2024 etc. Tenslotte heeft de voltallige raad van toezicht (in februari 2025) een zelfevaluatie over haar functioneren in 2024 uitgevoerd. De zelfevaluatie was nuttig en leidde onder meer tot aanscherping van de werkwijze van de raad en het gezamenlijke competentieprofiel. De sfeer in de raad van toezicht is uitstekend.

Belangrijk voor de raad van toezicht in 2024 was de start van Dianne Nijland als eerste directeur-bestuurder van Sovon. De samenwerking met Dianne en het hele managementteam is heel goed verlopen. Ook de overdracht van Theo Verstrael naar Dianne verliep soepel. De raad van toezicht ontvangt ter informatie tweewekelijks de notulen van het overleg van het managementteam en is dus altijd goed geïnformeerd over wat er speelt. Bij de raad van toezicht vergaderingen is naast Dianne ook altijd een tweede MT-lid aanwezig (roulerend). Hierdoor kunnen we als raad van toezicht veel voeling houden met wat er bij Sovon leeft.

Bij de vergaderingen bespreken we altijd de financiële positie en de werkvoorraad. Daarnaast staan vaak strategisch belangrijke onderwerpen op de agenda. Hierbij schuiven regelmatig andere betrokkenen van Sovon aan. In 2024 kwamen o.a het Jaarplan, de plannen voor de volgende Vogelatlas, de nota Waarnemersmanagement en de nota Fondsenwerving langs.

Er is veel betrokkenheid van alle leden van de raad van toezicht. Deze komt ook tot uitdrukking in aanwezigheid bij de nieuwjaarsborrel, de Landelijke Dag en bij andere Sovon-gelegenheden.

Edwin Kok

Voorzitter raad van toezicht

Nijmegen, april 2025

Jaarrekening 2024

3. Balans

Balans	2024		2023	
na resultaatbestemming				
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	81.800		72.984	
	81.800		72.984	
Vorderingen				
Debiteuren	871.379		760.924	
Overige vorderingen en overlopende activa	173.335		166.206	
Nog te factureren termijnen	835.940		895.563	
	1.880.654		1.822.693	
Liquide middelen	3.208.856		2.712.968	
	5.171.310		4.608.645	
Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve vereniging	208.344		50.406	
Continuïteitsreserve	2.637.835		2.402.825	
Bestemmingsreserves	248.369		361.654	
	3.094.548		2.814.885	
Kortlopende schulden				
Crediteuren	187.295		253.369	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	425.278		372.172	
Overige schulden en overlopende passiva	604.455		504.944	
Vooruit gefactureerde termijnen	859.734		663.275	
	2.076.762		1.793.760	
	5.171.310		4.608.645	

4. Staat van baten en lasten

	werkelijk	begroting	werkelijk
Baten	2024	2024	2023
Gerealiseerde Baten als tegenprestatie voor diensten	7.512.281	7.128.086	6.666.518
Overige baten	269.543	215.066	313.119
Financiële baten	32.981	25.000	13.024
Som der baten	7.814.805	7.368.152	6.992.661
Lasten			
Projectkosten partners derden	941.430	592.150	747.050
Projectkosten overige hulpmiddelen en materialen	266.297	269.175	277.065
Verkoopkosten	-492	10.000	2.157
Lonen en salarissen	4.107.409	4.310.760	3.743.204
Sociale lasten	720.091	705.000	654.124
Pensioenlasten	448.171	433.000	408.321
Afschrijvingen	32.833	34.935	28.624
Verenigingskosten	247.100	247.750	271.146
Algemene personeelskosten	268.058	236.400	246.271
Huisvestingskosten	191.001	221.700	197.212
Kantoorkosten	229.960	217.160	221.672
Algemene kosten	79.719	99.500	101.520
Financiële lasten	3.565	3.000	3.273
Som der lasten	7.535.142	7.380.530	6.901.639
Saldo van baten en lasten	279.663	-12.378	91.022
Bestemming saldo van baten en lasten			
Onttrekkingen bestemmingsreserves	-157.938	-196.850	-161.716
Onttrekking aan algemene reserve	0	-12.378	-72.643
Toevoeging aan algemene reserve	157.938	196.850	0
Toevoegingen Bestemmingsreserves	279.663	0	325.381
	279.663	-12.378	91.022

Toelichting: Het resultaat van het boekjaar 2024 aangepast met de onttrekkingen aan de bestemmingen in 2024 van in totaal € 157.938 komt dan uit op € 437.601. Het begrote resultaat in 2024 aangepast met de onttrekkingen aan de bestemmingen bedraagt dan €184.472.

5. Grondslagen

Organisatie en activiteiten

Vereniging Sovon Vogelonderzoek Nederland
Statutair gevestigd te Nijmegen
Kamer van Koophandel nr.: 40534547
Kantoorhoudend te Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen

Sovon Vogelonderzoek Nederland volgt de ontwikkelingen van alle in het wild voorkomende vogelsoorten in Nederland op de voet. Dit gebeurt door middel van signalerend onderzoek (monitoring) en door uitvoering van veld- en bureaustudies die bijdragen aan het verklaren van de gesignaleerde ontwikkelingen (verklarend onderzoek).

Kernactiviteiten

- Coördinatie van vogeltellingen
- Beheer, analyse en interpretatie van gegevens
- Publiceren van de resultaten

De drijfveren

Onze drijfveren zijn kennisvermeerdering, kennisoverdracht en ondersteuning van natuurbeleid, -bescherming en –beheer. Sovon wil zich te allen tijde manifesteren als een onafhankelijk en objectieve organisatie. Onze kernwaarden zijn:

- Betrouwbaarheid; onze methodieken leveren betrouwbare vogelgegevens op.
- Objectiviteit; onze medewerkers stellen zich neutraal en objectief op bij het uitvoeren van projecten.
- Expertise; Sovon is de autoriteit wat betreft het voorkomen van vogels en het verklaren van veranderingen daarin.
- Toepassingsgericht: onze medewerkers kunnen de aanwezige kennis vertalen in gerichte beantwoording van vragen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de vereniging zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van de Richtlijnen Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 Organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in €.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden niet aangepast. Indien dit voor vergelijkingsdoeleinden wel van toepassing is, dan wordt dit aangegeven.

Valuta omrekening

De jaarrekening luidt in Euro's, hetgeen de functionele en presentatievaluta van de vereniging is. Een transactie in vreemde valuta wordt bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. Monetair balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op de balansdatum.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling dan wel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

Uitgaven voor ontwikkelingsprojecten worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat het project commercieel en technisch succesvol zal zijn (dat wil zeggen: als het waarschijnlijk is dat economische voordelen zullen worden behaald) en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Voor de geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve onder het eigen vermogen gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag. De afschrijving van de geactiveerde ontwikkelingskosten vangt aan zodra de commerciële productie is gestart en vindt lineair plaats over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Onderzoekskosten worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, inclusief een gedeelte omzetbelasting in verband met gedeeltelijke vrijstelling, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Het afschrijvingspercentage op computers, software en fietsen bedraagt 33,3% per jaar. De afschrijvingen op de inventaris varieert van 12,5% tot 33,33% per jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Debiteuren

De vorderingen op debiteuren worden opgenomen tegen de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer het de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Eigen vermogen

Algemene reserve vereniging

De algemene reserve vereniging is vrij besteedbaar vermogen.

Continuïteitsreserve en overige bestemmingsreserves

De continuïteitsreserve en overige bestemmingsreserves bestaan uit het deel van het eigen vermogen dat het bestuur van de vereniging heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gegeven haar doelstellingen zou zijn toegestaan.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Resultaten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Projectopbrengsten en projectkosten

Projectopbrengsten en projectkosten (met inbegrip van kosten partners derden) worden als opbrengsten en kosten verwerkt in de staat van baten en lasten naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum. De mate waarin de prestaties zijn verricht is bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. De in staat van baten en lasten verantwoorde projectopbrengsten betreft de gefactureerde termijnen met een correctie voor de nog te factureren termijnen en vooruit gefactureerde termijnen.

Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt als onderdeel van de projectkosten.

Giften en schenkingen

Giften en schenkingen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Baten uit nalatenschappen

De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het ouderdomspensioen is een toegezegd pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

De vereniging heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de immateriële en materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Belastingen

Met ingang van januari 1985 is Sovon door de Belastingdienst vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

6. Toelichting op de balans

	2024		2023	
Materiële vaste activa				
Computers	35.746		38.999	
Inventaris	40.013		29.601	
Fietsen woon-werkverkeer	6.041		4.384	
		81.800		72.984

Toelichting: De toename in de materiële vaste activa Inventaris betreft aanschaf 2 Mute Labs Telefooncellen i.v.m. behoefte aan overlegruimte en de aanschaf van diverse optiek voor professioneel veldwerk. De post Fietsen woon-werkverkeer is toegenomen door de groei van het personeelsbestand. Er zijn in 2024 geen extra nieuwe investeringen gedaan voor ICT systemen en minder laptops vervangen; dit verklaart de afname bij de post Computers.

	2024		2023	
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	871.379		763.080	
Voorziening dubieuze debiteuren	-		-2.156	
	<u>871.379</u>		<u>760.924</u>	

	2024		2023	
Overige vorderingen en overlopende activa				
Waarborg huur Natuurplaza	12.645		11.175	
Overige vorderingen en vooruitbetaalde bedragen	160.690		155.031	
Nog te factureren termijnen	835.940		895.563	
		<u>1.009.275</u>		<u>1.061.769</u>
		2024		2023

Liquide middelen				
Rabobank rekeningcourant 10.51.17.056	1.438.984		318.358	
Rabobank spaarrekening 83.58	53.574		500.000	
Rabobank spaarrekening 07.42	-		1.000.000	
Rabobank Tijdslootsparen 47. 70	1.000.001		-	
Triodos Internet zaken Rekening 39.12.03.185	99.715		181.048	
ASN internetspaarrekening 82.01.94.190	101.450		100.233	
ING ZKL rekeningcourant	12.432		10.567	
ING ZKL spaarrekening	500.000		591.841	
myPOS pinnen Sovon 1+2	-		8.947	
Kas	2.700		1.974	
		<u>3.208.856</u>		<u>2.712.968</u>

	2024		2023
Toelichting mutatie			
EIGEN VERMOGEN			
Algemene reserve Vereniging			
Algemene reserve Vereniging 1 januari		50.406	123.050
Onttrekking vanuit resultaatbestemming	-	-72.644	
Toevoeging vanuit resultaatbestemming	<u>157.938</u>	<u>-</u>	
	<u>157.938</u>	<u>-72.644</u>	
Saldo per 31 december	<u>208.344</u>	<u>50.406</u>	

Voorstel resultaatverwerking:

De verdere toename van het personeelsbestand in 2024 vereist een verhoging van de omvang van de Continuïteitsreserve met € 235.010. Van het resultaat van het lopend boekjaar (€ 279.663) is aan de Continuïteitsreserve € 235.010 toegevoegd. Na de noodzakelijke aanvulling van de continuïteitsreserve, resteerde er nog €44.653. Dit bedrag is in zijn geheel toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'kennisontwikkeling technieken', conform het besluit van de ledenraad d.d. 24 oktober 2024. De Algemene reserve vereniging is aangevuld met € 121.725. In 2024 is van de door het bestuur in 2022 vastgestelde kernthema's € 157.938 voor de thema's Achterban, Kennisontwikkeling technieken, Atlasproject en Rob Goldbach gerealiseerd.

	2024		2023
Bestemmingsreserves			
Continuïteitsreserve			
Saldo per 1 januari	2.402.825		2.077.443
Toevoeging bestemming lopend boekjaar	<u>235.010</u>		<u>325.382</u>
Saldo per 31 december		<u>2.637.835</u>	<u>2.402.825</u>

Toelichting: De Continuïteitsreserve wordt gevormd conform het bestuurbesluit uit 2001, gewijzigd op 16-11-2015 en in bestuursbesluit op 15-6-2019 geherformuleerd naar 50% van de personeelskosten in de huidige jaarrekening. Deze wijze van de gewenste opbouw van de continuïteitsreserve is door het bestuur op 22 november 2021 opnieuw herbevestigd.

Een aanvulling van € 235.010 aan de continuïteitsreserve is noodzakelijk als gevolg van een verdere sterke toename van het personeelsbestand en de gestegen salariskosten. De continuïteitsreserve middels deze berekeningswijze bedraagt € 2.637.835.

	2024		2023
Reserve Kennisontwikkeling technieken			
Saldo per 1 januari	32.280		60.000
Onttrekking Kennisontwikkeling techniek	-74.654		-27.720
Toevoeging Kennisontwikkeling techniek	<u>94.653</u>		<u>-</u>
Saldo per 31 december		<u>52.279</u>	<u>32.280</u>

Toelichting: Doel van deze reserve is het ontwikkelen van (praktijk)kennis van nieuwe methoden en -technieken ten behoeve van vogelonderzoek. Conform het besluit van de ledenraad d.d. 24 oktober 2024 is er een herverdeling van de bestemmingsreserves uitgevoerd: vanuit de bestemmingsreserve achterban zijn respectievelijk €50.000 en €55.000 toegevoegd aan de reserves 'kennisontwikkeling technieken' en 'vogelatlas'. Na de noodzakelijke aanvulling van de continuïteitsreserve, resteerde er nog €44.653. Dit bedrag is in zijn geheel toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'kennisontwikkeling technieken', conform het besluit van de ledenraad d.d. 24 oktober 2024. Er is voor € 74.654 gerealiseerd. In 2024 is voor 'kennisontwikkeling techniek' vooral geïnvesteerd in drone-technieken en de doorontwikkeling van ruimtelijke modellering en akoestische monitoring.

	2024	2023
Reserve Vogelatlas		
Saldo per 1 januari	98.544	100.000
Onttrekking project Atlas	-50.906	-1.456
Toevoeging project Atlas	55.000	-
Saldo per 31 december	<u>102.638</u>	<u>98.544</u>

Toelichting: Doel is het voorbereiden van een nieuwe vogelatlas in (±) de periode 2026 t/m 2029. Hiervoor is o.a. een voorstudie nodig, gericht op methodiek, aanpak en te beantwoorden vragen. Conform het besluit van de ledenraad d.d. 24 oktober 2024 is er een herverdeling van de bestemmingsreserves uitgevoerd: vanuit de bestemmingsreserve achterban zijn respectievelijk €50.000 en €55.000 toegevoegd aan de reserves 'kennisontwikkeling technieken' en 'vogelatlas'. In 2024 is voor € 50.906 gerealiseerd voor de werkzaamheden aan de voorstudie.

	2024	2023
Reserve Publiceren kennis		
Saldo per 1 januari	40.000	40.000
Onttrekking Publiceren kennis	-18.044	-
Saldo per 31 december	<u>21.956</u>	<u>40.000</u>

Toelichting: Doel is het realiseren van producten voor het verspreiden van kennis van Sovon onder diverse doelgroepen. In 2024 is voor € 18.044 gerealiseerd voor werkzaamheden besteed aan de publicatie van historische trends.

	2024	2023
Reserve Activiteiten achterban		
Saldo per 1 januari	180.866	310.654
Onttrekking Activiteiten achterban	-115.534	-129.788
Saldo per 31 december	<u>65.332</u>	<u>180.866</u>

Toelichting: Doel is het versterken van het waarnemersnetwerk van Sovon. In 2024 zijn de in de begroting 2024 opgenomen activiteiten geheel of gedeeltelijk uitgevoerd voor in totaal € 10.534 en betroffen o.a. de doorontwikkeling van de invoer van kleurringwaarnemingen en de invoer van nestgegevens. Conform het besluit van de ledenraad d.d. 24 oktober 2024 is er een herverdeling van de bestemmingsreserves uitgevoerd: vanuit de bestemmingsreserve achterban (€ 105.000) zijn respectievelijk €50.000 en €55.000 toegevoegd aan de reserves 'kennisontwikkeling technieken' en 'vogelatlas'.

	2024	2023
Reserve Rob Goldbach publicatiefonds		
Saldo per 1 januari	9.964	12.716
Onttrekking Rob Goldbach publicatiefonds	-3.800	-2.752
Saldo per 31 december	<u>6.164</u>	<u>9.964</u>

Toelichting: Het bestuur heeft deze reserve in 2009 vastgesteld ter nagedachtenis van oud-bestuurslid Rob Goldbach. Doel is (populair)wetenschappelijke publicaties inzake vogels en vogelonderzoek te ondersteunen. In 2024 is in totaal € 3.800 uitgekeerd ter ondersteuning van vier publicaties.

	2024	2023
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	185.771	137.511
Loonbelasting	97.965	111.029
Sociale verzekeringslasten	4.772	-
Pensioenpremies	136.770	123.632
	<u>425.278</u>	<u>372.172</u>

	2024	2023
Overige schulden en overlopende passiva		
VISA creditcard	411	375
Vakantiedagen/toeslag	537.133	454.154
Overige schulden en overlopende passiva	66.911	50.415
Vooruit gefactureerde termijnen	859.734	663.275
	<u>1.464.189</u>	<u>1.168.219</u>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

De huurperiode voor het kantoor gevestigd op Toernooiveld 1 (Natuurplaza) heeft een looptijd van 10 jaar met ingang van 1-10-2009. De jaarlijkse huur bedraagt € 174.248 (geïndexeerd per 1-10-2024). Het huurcontract is per 1-10-2019 verlengd met de optie de huurperiode na de eerste 5 jaar nogmaals met 5 jaar te verlengen. Per 1-10-2023 is besloten deze verlenging in te laten gaan met ingang van 1-10-2024. Deze verlenging eindigt op 1-10-2029.

Verplichtingen looptijd huurcontract 1-5 jaar periode 2025-2029 exclusief jaarlijkse CPI indexatie : € 653.430

Verplichtingen looptijd huurcontract langer dan 5 jaar t/m 1-10-2029 exclusief jaarlijkse CPI indexatie : € 0

Per 1-1-2015 is de locatie Leeuwarden gevestigd op Schoenmakersperk 2. De looptijd is voor onbepaalde tijd en is opzegbaar tegen het einde van het jaar met een termijn van 6 maanden. De jaarlijkse huur bedraagt € 6.350 (geïndexeerd per 1-1-2024).

De huurperiode voor de locatie Texel loopt telkens 1 jaar en is opzegbaar 6 maanden voor het einde van het jaar. Met ingang van 1-1-2022 is van 1 van de 2 kantoren de huur opgezegd. De jaarlijkse huur per 2025 bedraagt € 8.790 (op basis van indexering per 1-1-2024).

Voor de locatie Wylerberg loopt de huur t/m 31-12-2025; de omvang voor Sovon is per 2019 teruggebracht tot 1 werkkamer en het medegebruik van de benedenverdieping t.b.v. specifieke evenementen. De huurbijdrage voor 2025 bedraagt € 1.702. Het huurcontract is conform de bepalingen in de huurovereenkomst per 1-1-2024 verlengd met 5 jaar. De verlenging eindigt per 31-12-2028 en kent een opzegtermijn van 1 jaar.

Verplichtingen looptijd huurcontract 1-5 jaar periode 2025-2028 exclusief jaarlijkse CPI indexatie : € 5.106

Verplichtingen looptijd huurcontract langer dan 5 jaar t/m 31-11-2028 exclusief jaarlijkse CPI indexatie : € 0

BTW
Op 23 april 2025 heeft Sovon een voorlopig standpunt van de belastingdienst ontvangen dat stelt dat de organisatie btw verschuldigd is over de in 2024 uitgevoerde meetprogramma's die financieel mogelijk gemaakt worden door een meerjarige subsidie (2024-2029). Bij de bepaling van het definitieve standpunt zal de Belastingdienst de reactie van Sovon op de in de brief aangedragen overwegingen betrekken. Als het definitieve standpunt van de Belastingdienst ongewijzigd zou blijven – ook na een eventuele beroepsprocedure – dan zou Sovon over de in 2024 ontvangen subsidie € 336.854 btw (21%) moeten af dragen.

De onzekerheid betreft zowel de uiteindelijke uitkomst van het vooroverleg met de belastingdienst over de btw-belastbaarheid van de meerjarige subsidie, de daadwerkelijke omvang van de totale toekenning van de subsidie aan Sovon gedurende de gehele periode en de uitkomst van de uiteindelijke beschikking door de belastingdienst. De aftrek van voorbelasting is in deze bedragen niet meegenomen en bedraagt gemiddeld jaarlijks ongeveer € 4.000.

De mogelijke impact van de btw-afdracht (21%) over deze meerjarige subsidie bedraagt op basis van het voor 2024 toegekende budget :	€ 336.854
De mogelijke impact van de btw-afdracht (21%) over deze meerjarige subsidie bedraagt op basis van het voor 2025 toegekende voorlopige budget :	€ 347.442
De mogelijke impact 1-5 jaar van de btw-afdracht (21%) over deze meerjarige subsidie bedraagt op basis van het voor de periode 2026 -2029 te verwachten toegekende budget :	€ 1.493.213

7. Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten	werkelijk 2024	begroting** 2024	werkelijk 2023
Baten als tegenprestatie voor diensten			
<i>Gerealiseerde Projectopbrengsten</i>			
Inkomsten productgroep monitoring	2.403.241	2.640.370	2.383.497
Inkomsten productgroep inventarisatie	1.340.199	760.357	970.597
Inkomsten productgroep onderzoek	3.305.343	3.261.722	2.883.824
Inkomsten productgroep IT-Ontwikkeling	244.572	206.937	151.691
Inkomsten productgroep communicatie	218.926	258.700	276.909
Gerealiseerde Baten als tegenprestatie voor diensten	<u>7.512.281</u>	<u>7.128.086</u>	<u>6.666.518</u>

Toelichting afwijking begroting

Met name de omzet van de productgroep Inventarisaties viel hoger uit dan begroot. Omdat de aard en omvang van de vragen naar recente karteergegevens van broedvogels lastig in te schatten wordt werk elk jaar voorzichtig begroot. Bij Onderzoek komt de omzet iets boven de begroting uit door een verdere verbreding van de kennisvragen ten behoeve van het natuurbeleid en in het kader van de energietransitie. De omzet van de productgroep IT Beheer & ontwikkeling valt hoger uit dan begroot maar de inkomsten waren conservatief ingeschat met het oog op de wat dalende vraag naar IT-ondersteuning in de afgelopen jaren. De omzet van Monitoring ligt t.o.v. de begroting lager door een achteraf niet-adequate inschatting van het aandeel projecten op het snijvlak van Onderzoek en Monitoring dat aan de laatste productgroep moet worden toegerekend. De lagere gerealiseerde omzet van de productgroep Communicatie is te verklaren door een kleinere omvang van het 'Jaar van-project' dan voorzien en een verschuiving van de inkomsten voor de Sovonacademie over de jaargrens.

Overige baten

Verhuuropbrengsten	29.742	29.300	31.073
Inkomsten algemene projecten Sovon	12.257	500	64.492
Inkomsten publicaties	5.481	5.000	6.259
Sponsoring + opbrengsten LD	60.722	45.000	55.879
Contributie organisaties	4.041	4.000	4.339
Contributie particulieren	87.770	75.750	85.498
Contributie Limosa	39.538	36.000	34.404
Giften en Fondsen	6.791	3.000	2.980
Inkomsten advertenties Sovonnieuws	13.025	10.000	14.570
Overige opbrengsten webwinkel	10.176	6.516	13.625
	<u>269.543</u>	<u>215.066</u>	<u>313.119</u>

Toelichting afwijking begroting:

Diverse interne projecten hebben een hogere bijdragen gegenereerd dan voorzien in de begroting. Verder vielen alle inkomsten uit verkoop van publicaties, sponsoring, contributies, giften en advertenties hoger uit door een voorzichtige begroting. De verkoop via de webshop (onderdeel Overige opbrengsten) genereerde wat meer inkomsten dan begroot door een verbreding van het aanbod aan webartikelen in het voorgaande jubileumjaar.

	werkelijk 2024	begroting** 2024	werkelijk 2023
Financiële baten			
<i>Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten</i>			
Diverse rentebaten en soortgelijke opbrengsten	32.981	25.000	13.024
	<u>32.981</u>	<u>25.000</u>	<u>13.024</u>
<i>Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten</i>			
Betalingskortingen	1	-	13
Diverse rentebaten	32.980	25.000	13.011
	<u>32.981</u>	<u>25.000</u>	<u>13.024</u>

Toelichting afwijking begroting:

Medio 2024 is een deel van de banktegoeden naar een nieuw geopende en beter renderende spaarrekening van de Rabobank overgeheveld. Deze spaarrekening (Tijdslootsparen) is een zgn. depositorekening voor 90 dagen. Ook andere spaarrekeningen leverde de tegoeden een hoger rentebate op. Bij het opstellen van de begroting in september 2023 was nog geen duidelijk beeld van de rente verloop en zijn de renteopbrengst over de banktegoeden conservatiever opgenomen in de begroting van 2024.

Projectkosten

Projectkosten partners derden	941.430	592.150	747.050
Projectkosten overige hulpmiddelen en materialen	266.297	269.175	277.065
	<u>1.207.727</u>	<u>861.325</u>	<u>1.024.115</u>

Toelichting afwijking begroting:

De kosten voor inhuur derden zijn fors hoger uitgevallen dan begroot door een toename van het aantal consortia waarin Sovon als trekker/hoofdaannemer participeert. De projectkosten voor zover het overige hulpmiddelen en materialen betreft zijn licht gedaald. De kosten voor apparatuur en materialen (o.a. zenders, optische apparatuur) vielen lager uit dan begroot.

Verkoopkosten

Afschrijvingskosten dubieuze debiteuren	-492	10.000	2.157
	<u>-492</u>	<u>10.000</u>	<u>2.157</u>

Toelichting afwijking begroting:

Het betreft een boeking van diverse contributies van leden uit 2023 waarvan de vorderingen in 2024 toch inbaar zijn gebleken.

	werkelijk 2024	begroting** 2024	werkelijk 2023
Lonen en Salarissen			
Brutoloon werkdagen	3.654.263	3.861.323	3.330.193
Reservering mutatie vakantiedagen	56.579	-10.923	12.090
Brutoloon ziekte dagen	218.552	156.960	154.707
Ontvangen ziekengeld	-139.309	-20.000	-40.942
Stage vergoedingen	3.267	5.400	6.505
Beëindigingsvergoedingen	1.656	15.000	-
Vakantietoelage	312.401	303.000	280.651
	<u>4.107.409</u>	<u>4.310.760</u>	<u>3.743.204</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2024 waren gemiddeld 61,9 (Fte) werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2023: 59,2 Fte). In 2024 is de formatie uitgebreid om die in lijn te brengen met de werkvoorraad. Het aantal begrote Fte in 2024 bedraagt 61,0. Per 31-12-2024 zijn er in totaal 76 mensen in dienst waarvan er 4 op basis van een vrijwilligersovereenkomst actief zijn.

Toelichting afwijking begroting:

De salariskosten zijn ruim begroot. Het merendeel van de ingevulde vacatures betrof jonge medewerkers met lagere aanvangsschalen en periodieken dan tevoren ingeschat. De beëindigingsvergoedingen betreffen tijdelijke arbeidsovereenkomsten die van rechtswege na afloop van het contract moeten worden uitbetaald. Deze werden tot 2023 verantwoord onder de 'brutolonen werkdagen'. Er zijn geen vaste dienstverbanden beëindigd waarvoor een beëindigingsvergoeding moest worden uitgekeerd.

De toename van het openstaande vakantiedagen tegoe heeft voornamelijk te maken met de personeelsuitbreiding gedurende het gehele jaar 2024 en de grote werkvoorraad. De reservering is hierdoor meer toegenomen dan is begroot. Het ziekteverzuim is hoger dan begroot. In 2024 waren er opnieuw enkele langdurige ziekte-trajecten waardoor de omvang aan brutoloon ziekte-dagen steeg. De uitkering ziekgeld lag daardoor in 2024 ook hoger dan ingeschat bij het opstellen van de begroting 2024 door een wat hoger ziekteverzuim dan ingeschat. Het lagere brutoloon werkdagen vindt zijn oorzaak in de calculatiemethode in de begroting waarin een vaste integrale kostprijs wordt gehanteerd en de hogere brutoloon ziekte-dagen.

	werkelijk 2024	begroting** 2024	werkelijk 2023
Sociale lasten			
Premie ziekteverzekering	62.880	63.500	55.505
Sociale lasten	<u>657.211</u>	<u>641.500</u>	<u>598.619</u>
	<u>720.091</u>	<u>705.000</u>	<u>654.124</u>

Toelichting afwijking begroting:

Medio 2022 is de verzuimverzekering ondergebracht bij een nieuwe verzekeraar (NN). Het gunstigere premiepercentage zorgt voor een gematigdere stijging van de totale premie voor de ziekteverzuimverzekering dan waar rekening mee is gehouden bij de opstelling van de begroting 2024. De sociale lasten kwamen hoger uit dan begroot omdat de samenstelling van formatie sterk is gewijzigd.

Pensioenlasten

Pensioenpremies	<u>448.171</u>	<u>433.000</u>	<u>408.321</u>
	<u>448.171</u>	<u>433.000</u>	<u>408.321</u>

Toelichting afwijking begroting:

Bij de toedeling binnen de begroting tussen de Pensioenpremies, sociale lasten en Lonen en salarissen is nog niet volledig rekening gehouden met de gewijzigde samenstelling van het personeelsbestand.

OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

	werkelijk 2024	begroting** 2024	werkelijk 2023
Afschrijvingen			
Afschrijving Implementatiekosten AFAS 2017/2018	-	-	-
Afschrijvingen computerapparatuur	20.679	19.185	17.342
Afschrijvingen software	-	-	21
Afschrijvingen inventaris	9.281	12.000	8.247
Afschrijvingen fietsen woon-werkverkeer	3.221	3.750	2.925
Resultaat verkoop/desinvesteringen	<u>-348</u>	<u>-</u>	<u>89</u>
	<u>32.833</u>	<u>34.935</u>	<u>28.624</u>

Toelichting afwijking begroting:

De afschrijvingen op de materiële vaste activa inventaris en fietsen woon-werkverkeer zijn minder dan begroot doordat nieuwe investeringen later dan verwacht gedurende het jaar 2024 werden gerealiseerd. Dit geldt niet voor de afschrijving computerapparatuur waar naast het grotere aantal aanschaf van laptops in voorgaand jaar voor nieuwe medewerkers ook investeringen in de cyberbeveiliging zijn gedaan. De afschrijving valt op jaar basis in 2024 ondanks de hogere afschrijvingskosten activa computerapparatuur in totaal toch lager uit.

	werkelijk 2024	begroting** 2024	werkelijk 2023
Verenigingskosten			
Sovon-Nieuws	31.553	32.000	40.766
Landelijke Dag	64.028	60.000	94.711
Interne projecten	92.977	101.200	81.897
Limosa	28.258	27.500	34.580
Vrijwilligersvergoeding algemeen	3.092	-	1.521
Drukwerk/Promotiemateriaal	754	500	4.943
Overige verenigingskosten	26.438	26.550	12.728
	<u>247.100</u>	<u>247.750</u>	<u>271.146</u>

Toelichting afwijking begroting:

De kosten voor de Landelijke Dag waren hoger dan begroot door gestegen kosten voor zaalhuur en catering. De kosten voor interne projecten vielen lager uit o.a. doordat kosten voor fondswerving en inhuur van externe expertise voor modellering niet zijn gemaakt. De hogere vrijwilligersvergoedingen betreffen uitgaven welke niet onder de projectkosten vallen en voor algemene doelen zijn ingezet.

Algemene personeelskosten

Scholingskosten personeel	25.268	25.000	17.574
Congreskosten	14.258	25.000	8.082
Reis-, verblijfskosten	128.203	88.000	104.055
Onkostenvergoeding	55.987	50.000	42.145
Overige personeelskosten	2.136	-	102
Kosten arbodienst	21.562	15.000	15.220
Kantinekosten	9.208	12.500	9.291
Onderhoud fietsen	1.909	2.400	2.302
Feestdagenuitkering	7.720	16.000	40.227
Wervingskosten personeel	1.807	2.500	7.273
	<u>268.058</u>	<u>236.400</u>	<u>246.271</u>

Toelichting afwijking begroting:

In 2024 zijn meer cursussen gevolgd waardoor de bestedingen de begroting licht overtrof. Deels vindt de oorzaak van deze stijging door toename van het aantal nieuwe medewerkers. De kosten voor deelname aan congressen beperkt ten gevolge van minder aanbod en door de nabijere congreslocaties. De overschrijding van het begrote budget reis- en verblijfskosten heeft twee oorzaken. Het aantal medewerkers is toegenomen en zij maken meer gebruik van OV-reisabonnementen. Door het gestegen aantal medewerkers zijn ook onkostenvergoedingen toegenomen en door invoering van nieuwe type vergoedingen waaronder de optiekregeling. De kosten Arbodienst zijn fors hoger uitgevallen dan begroot door de hogere inzet van begeleiding langdurige (gedeeltelijke) ziekteverzuimgevallen. De kantinekosten vallen lager uit dan begroot omdat de verwachting van een hoger verbruik bij toename van het personeelsbestand beperkt blijft, en de verwachte inflatie in de kosten van producten in 2024 is uitgebleven. Door de medio 2024 voorziene en verwachte overschrijding van het WKR-jaar budget van 2024 is een pas gemaakt op vergoedingen en verstekkingen waardoor de kosten van Onderhoud fietsen en feestdagenuitkering lager dan begroot zijn uitgevallen. De wervingskosten in 2024 bleken niet geheel te hoeven te worden benut en kon ook via andere bronnen worden verwezenlijkt.

	werkelijk 2024	begroting** 2024	werkelijk 2023
Huisvestingskosten			
Huurkosten derden	-	-	26.834
Huur gebouwen	154.899	146.000	141.125
Huur gebouwen Leeuwarden Noord	6.350	6.800	6.350
Huur gebouwen Kust & Wadden Texel	8.490	8.900	8.609
Schoonmaakkosten	14.616	20.000	7.800
Onderhoud en belastingen huisvesting	6.646	40.000	6.494
	<u>191.001</u>	<u>221.700</u>	<u>197.212</u>

Toelichting afwijking begroting:

De huurkosten van de kantoorruimtes op de campus van de Radboud Universiteit zijn gestegen als gevolg de jaarlijkse indexering en nieuwe aanpassing van de huurtarieven per 1-10-2024 bij de verlenging van huurovereenkomst voor 5 jaar tot 1-10-2029 door sterk gestegen kosten. Tevens is in juni 2024 de kantoorruimte verder uitgebreid. De huur van de kantoorruimtes in Leeuwarden en Texel zijn ruim binnen de begroting gebleven door een lager gehanteerde indexering. De schoonmaakkosten vallen lager uit omdat de destijds verlaagde frequentie van het schoonmaken van de kantoren sinds de Covid-periode niet meer terug is gebracht naar het oude niveau. In de begroting van 2024 is rekening gehouden met een mogelijke verhuizing en de daarmee gemoeide kosten. Deze verhuizing heeft niet plaatsgevonden.

Kantoorkosten

Inkoopkosten webwinkel	-	-	10.895
Autokosten	1.981	1.500	2.550
Kantoorbenodigdheden	18.898	18.500	17.035
Diverse kantoorkosten	12.998	10.000	8.760
Drukwerk algemeen kantoor	650	1.800	1.428
Bibliotheek	407	1.500	187
Abonnementen/contributies	4.245	2.750	2.507
Inventariskosten	585	3.500	3.097
Porto en verzendkosten	11.938	14.000	12.219
Telecommunicatiekosten	28.392	29.000	28.416
Internet-/webdatabaseserverkosten	-	-	13.215
Soft-/hardware kosten	152.830	134.610	120.479
Correctie berekening voorbelasting BTW Rato	-2.964	-	884
	<u>229.960</u>	<u>217.160</u>	<u>221.672</u>

Toelichting afwijking begroting:

De abonnementen /contributies name toe door meer noodzakelijk vakliteratuur en toename van het aantal medewerkers. Het beheer van de servers is deels (kostenefficient) ondergebracht bij derden voor betere veiligheid, stabiliteit en betrouwbaarheid en valt iets lager uit dan begroot. Daarentegen zijn de uitgaven aan soft- en hardware kosten wel fors hoger dan begroot in 2024. Dit heeft onder andere te maken met de uitvoering van een cybersecurityscan en de daaruit volgende genomen extra maatregelen ter verbetering van de beveiliging en weerbaarheid.

	werkelijk 2024	begroting** 2024	werkelijk 2023
Algemene kosten			
Accountantskosten/diensten derden	35.398	60.000	67.274
ISO-certificering	7.076	3.000	4.747
Assuranties	28.984	31.000	22.609
Representatiekosten	3.309	3.500	1.736
Overige algemene kosten	4.952	2.000	5.154
	<u>79.719</u>	<u>99.500</u>	<u>101.520</u>

Toelichting afwijking begroting:

Voornamelijk de accountantskosten zijn fors lager dan begroot omdat voor het controle jaar 2024 is gekozen voor een beoordelingsverklaring van de jaarrekening waardoor de werkzaamheden minder veelomvattend zijn dan bij een controleopdracht van de jaarrekening. De Assuranties vallen door een veranderde samengestelde verzekeringsportefeuille t.o.v. de begroting lager uit. De ISO-certificering is hoger uitgevallen door het inschakelen van een nieuw bureau en de uitgevoerde hercertificering (die meer kost dan een reguliere controle). De overige algemeen kosten zijn ruim tweemaal hoger dan begroot. De kosten voor Natuurplaza en voorzieningen zijn hoger dan bij het opstellen van de begroting in september is voorzien.

Rentelasten en soortgelijke kosten

Rentelasten	-	-	-
kosten bank/giro	3.565	3.000	3.273
	<u>3.565</u>	<u>3.000</u>	<u>3.273</u>

Toelichting afwijking begroting:

De bankkosten nemen mede door uitbreiding van wetgeving over veiligheid verder toe en liggen iets boven de begroting.

** Begroting 2024 is vastgesteld na instemming van de Ledenraad in de vergadering op 24 oktober 2024.

Nijmegen, 15-4-2025

Sovon Vogelonderzoek Nederland

G.J. Nijland

directeur-bestuurder

E.H.J. Kok

Voorzitter

A. Stougie

Lid Financiële commissie

M.E. Jongmans

Lid Financiële commissie

M.F.M. Giesbers

Vicevoorzitter

C. Leguijt

Lid

B.A. Nolet

Lid

L. Ballering

Lid

8. Overige gegevens

Vereniging Sovon Vogelonderzoek Nederland kent geen statutaire bepalingen omtrent de resultaatbestemming.